

udateret

SENDER

Joakim Skovgaard

RECIPIENT

Artes

FACTS

Document type:
Letter

Archive:
Mappe 101 nr. 2

TRANSCRIPTION

Afventer transskription.

Skovgaard-Museet

1

Når man i begyndelsen af halvtyndt i første århundrede

Aarhus, Viborg, Lund, Pommers, Bismarck

Keiser V. Wanscher, da i 1874 rejste til R. Pommers Viborg om midt for at se på det store loft i Viborg Domkirke, da var det skønne og smukt og de skønne kirke tårne over byen ret smukt. ^{med en stor kirkelidende}

Første gang jeg opholdt mig i Aarhus, var netop det år, da man talte om et søtte højt spir på domstolens tårn, istedenfor den høje det var. Det havde vel været højt spir tidligere, og i hvert fald mente man, at højt spir hørte til stilen. Det er vel så, og jeg glædede mig borte til det høje spir, jo højere, jo bedre. ~~Da jeg tænkte~~ Om jeg straks søgte om det, da jeg fik det første spir at se, husker jeg ikke, men i det fald efterhånden, og dog er jeg til min sorg, at det høje spir tog magten fra tårnet, som før havde virket så veldigt. Nu søgte blot det høje og af denne mistede tårnet

Her til slutt sin storhed. Der er intet mange kirketårne med høje spir, hvor quints højde ^{deres rige indhold} netop virker dybt, står i rette forhold til det hele, og har også eksempelvis port tårnet

Frederiksborg på Frederiksborg slot, med det ganske dybt spir af helt anden art, det er rigt og trykfuldt i tårnet, fordi dette ikke gør forring på, at var det væsentligste, det er veldigt svagt og læst, og bærer denne spirit på den skønneste måde. ^{med sin veldige kraftfulde indhold}

Spinne på Roskilde domkirke er så lille, så de tager ikke magten fra tårnene, men de forkom mig rigtig nok tynde, da jeg kom fra Italien og så på dem med nye øjne. ^{Da jeg kom til Viborg} Der kom jeg til Viborg, og en aften så jeg

Viborg

domkirken tegne sig mørk mod aftenhimmelen. Der hvor tårnens mürmasse gennembrødes af søjlepartierne, var rindningen let, men overet under hatten, hvor muren var hul, viste den sig der. En af mine hjælpere ytrede, at tårnene var for tunge i hovederne, der kunde være tilføjet, og for lille i benene; for der hvor tårnene stilles sig fra kirke massen, og skal stå på egne ben, der gjorde gennembrudningerne dem svage. Og det er dog meningen med tårne, at de skal stå godt.

Men denne lettenhed ved Viborgtårnene er oprindelig? Hvor jeg har studeret tårne, har jeg nemlig lagt mærke til afslutningen for oven, der var min- der det sted, hvor ^{de} forlader kirke massen. I Lund synes det, som de oprindelig har været afbringer med søjler mellem 2 etager over hinanden, som i Viborg, men tårnene er meget svagere end der, og der er en indre fuld mürske, som

By forfatter godt arkitektens lyst til at se det oprindelige, Stilen i den enhed,
 men man kan uimodstændig ^{na til} at give en ^{mere end} for efterligning. Kunstneren
 er en organ indstillet på sin egen tid, og i den må han arbejde efter sit
 hjertes indskydelse. Tidligere tider ^{kan de} var det kensubløse mod de
 gamle bygninger, der måtte repareres eller ombygges, de formyde dem i
 deres egen tids stil. Men i de tider var der ikke så mange tilfarter at følge
 imellem, til gengæld ^{var der} den ene herskende stil sig folgere ud af det
 tidligere, og der var ro og stil til at gennemarbejde den således så den fik en værdi
 der kunde stå sammen med ^{hvis til} (vil ofte enden bedre tidens kendt, så de ikke gik
 blev endnu rigere. Det er i alt fald mit indtryk. Men om stender er forholdene ikke så

Begyndelse

1. Om at restaurere gammel arkitektur.

Mærkeligt så ~~længde~~ ^{lange} det varede inden arkitekterne fik sig for det
farlige ~~forbuds~~ ^{at rekonstruere gamle tiders bygninger.} Da ^{man} fik sig for
vare, middelalderlige arkitektur, mente ~~de~~ ^{de} at kunne gengive os den
i helene skikkelse, ved at fjerne tidernes tilføjelser på de gamle
romanske og gotiske kirker og gårde, og så restaurere dem i ren
oprindelig stil, følgende de resterende mærker så langt de nåde,
og derved tilføje resten efter grundigt studie af nærliggende byg-
ninger. Kom det mon af, at arkitektur i så høj grad arbejder på
papiret, og ikke selv har materialerne mellem fingrene? Byggherrer
og malere har den fordel selv at måtte tage fat i stoffene. Men det
er for lidt ~~gennem~~ ^{at rekonstruere} således, det bliver ^{altså} ikke middelalder, den tid har
været ^{Thorsvald Brodbeck} ~~men~~ ^{hans} restaurering turde være det bedste.

Man tænke sig en arkitekt, som vil en gammel renaissance kirke ender
glasmalerier i vinduerne, og i den anledning bider en kunstner gøre
udkast til disse i karakters med nogle dejlige renaissance vinduer kan her
bort i en udenlandsk kirke. Om resultatet bliver godt vil i første linie
ikke så meget bero på hvor højlige disse gamle forbitelser er, eller hvor nøjagtig
de bliver kopierede i stil, men på om arkitekten vælger til hjælp den
rette kunstner, den der bedst forstår, hvor at lave gode glasmalerier, selv
om stilen bliver i høj grad kunstnerens egen, eller ritter netop ^{derpå} ~~derpå~~. Endvid
i stilen er ^{i næsten fulde} ~~derpå~~ det vigtigste, det er tvært, at værket leves, at man føler at
kunstneren ^{har vidst} ~~ved~~ hvad glasmaleri er, følt opgaven brønde i sig, haft sans
for arkitektur og maleri i det hele, følt sagt, om han har haft de evner og
den lyst der betinger kunstneret. En sådan kan hjælpe arkitekten, det
er ikke nok, bare at ^{gør} ~~gør~~ i hans ledende. ^{men der er ikke mange kunstnere der}
^{vidste, har de rette betingelser dertil.}

Altså kender det for mit samarbejde med unge kunstnere. Hvor
højligt det er at finde de rette hjælpere, de som udfylder ens egne
mangler, og gør det godt, som man ikke selv magter. Det gælder blot

Når man blot end,

blot om at give hver især de rette opgaver indenfor rammen, og at de har øye for
det hos lederen som duer, så der udvirkedes et frugtbart samarbejde. Og
183 hvor utvivlsomt er det, at have hjælpere, som i latter begejstring for misten,
blot dykker i hans fodspor og viser ham hans egne svagheder endnu
svagere. Men den berøttelse kan man jo også drage sig til nytte. At

fordi arbjædet rigtigt er den trykkes dag. De i Viborg komiske, Fris-
1 på lyngst skulde males om, prøvede jeg en ombytning, og lod Steens male
Christus, medens jeg selv forstod mig med Jævelen; det skulde jeg
ikke have gjort, første udgave af billedet, hvor han havde malet Kristus
og jeg Christus, var bedre. Jeg lod ham også fortælle sig med Brudepar-
et, på billedet med den store indlygsel, men måtte opgive det, da jeg ikke
kunne nøjes med, at bruden sad ud, som en ^{strikkelig} ~~gammel~~ halvgammel kone. Men
hvor kunde Steens dog stråle ud i de rette opgaver, hans blodstige
kvinde, en en pære i værket, ikke at tale om Eva, som føres ind i Paradis.

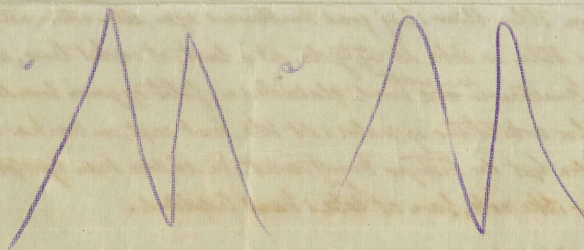
Men er sandelig ingen jevn kvinde, men den bundeste blomstrende
lystfulde Moder for hele vor slægt, malet med mesterskab. Og hvor var det godt
at have Loftus, så jeg kunde bede ham male om, det jeg ikke havde magtet
at forordette.

~~og som det var, men pære~~ Nikodemus ~~og det var~~
~~og som det var, men pære~~ Nikodemus ~~og det var~~
de kærskede, man forde til ~~og som det var, men pære~~ Nikodemus ~~og det var~~
og de var de var i forklaringen, så ~~og som det var, men pære~~ Nikodemus ~~og det var~~
blev lidt. Men det var, så ~~og som det var, men pære~~ Nikodemus ~~og det var~~
alle tidens tilføjet og om læringens langt bedre og mere levende end de nu
er som riksmændene i den grinsende stil. Der var de domkirken med
den byens smukke som en hvide murene sine byttinge og se stannet inde

De forstærker godt arkitektorens lyst til at se det oprindelige, Stilen i sin enhed, men man
 kann nu næsten kun nå til ^{at} give en tør efterlysning, ^{konstrueren} ~~konstruere~~ et en gang indstillet på
 sin egen tid, og i den må han arbejde efter sit hjertes indskydelse. I tidligere tider var
 de ret hensynsløse mod de gamle bygninger, der måtte repareres eller ombygges, de kom
 i deres egen tids stil. ~~Forrige kan det ofte ske, at meget af det oprindelige er gået til~~
~~grunde~~ Men i de tider var der ikke så mange stilarter at fore ^{valge} imellem, til gengæld blev
 den ene herskende stil gennemarbejdet således, at arkitekterne ^{og} byggede på den, så de kunde
 tilpasse de tidligere stilarter nye verdier. De kunde det i alt fald ~~ikke~~ ^{not ofte}.

høtté kungö

Lend
 U. borg
 Brønne
 Aarhus

Med venligst og diuours ^{on} kunn at let sig de hatt. Derfor følger stik